

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta
za gradbeništvo
in geodezijo

Jamova cesta 2
1000 Ljubljana, Slovenija
<http://www3.fgg.uni-lj.si/>

DRUGG – Digitalni repozitorij UL FGG
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

To je izvirna različica zaključnega dela.

Prosimo, da se pri navajanju sklicujete na bibliografske podatke, kot je navedeno:

Boh, M. 2012. Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih aktov na primeru občin Trzin in Ruše. Diplomaska naloga. Ljubljana, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo. (mentorica Zavodnik Lamovšek, A., somentorica Foški, M.): 51 str.

University
of Ljubljana

Faculty of
Civil and Geodetic
Engineering

Jamova cesta 2
SI – 1000 Ljubljana, Slovenia
<http://www3.fgg.uni-lj.si/en/>

DRUGG – The Digital Repository
<http://drugg.fgg.uni-lj.si/>

This is original version of final thesis.

When citing, please refer to the publisher's bibliographic information as follows:

Boh, M. 2012. Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih aktov na primeru občin Trzin in Ruše. B.Sc. Thesis. Ljubljana, University of Ljubljana, Faculty of civil and geodetic engineering. (supervisor Zavodnik Lamovšek, A., co-supervisor Foški, M.): 51 pp.

Univerza
v Ljubljani

Fakulteta za
*gradbeništvo in
geodezijo*

Jamova 2
1000 Ljubljana, Slovenija
telefon (01) 47 68 500
faks (01) 42 50 681
fgg@fgg.uni-lj.si

UNIVERZITETNI ŠTUDIJ
PRVE STOPNJE GEODEZIJE
IN GEOINFORMATIKE

Kandidatka:

MAŠA BOH

**SPREMINJANJE NAMENSKE RABE PROSTORA S
PRIMERJAVO PODATKOV OBČINSKIH
PROSTORSKIH AKTOV NA PRIMERU OBČIN TRZIN
IN RUŠE**

Diplomska naloga št.: 1/GIG

**MODIFICATION LAND USE BY COMPARING
MUNICIPAL SPATIAL ACTS ON THE EXAMPLE OF
MUNICIPAL AREAS TRZIN AND RUŠE**

Graduation thesis No.: 1/GIG

Mentorica:

doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek

Predsednik komisije:

izr. prof. dr. Dušan Kogoj

Somentorica:

viš. pred. mag. Mojca Foški

Član komisije:

viš. pred. mag. Samo Drobne

Ljubljana, 13. 09. 2012

IZJAVE

Podpisana Maša Boh izjavljam, da sem avtorica diplomske naloge z naslovom »Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih aktov na primeru občin Trzin in Ruše«.

Izjavljam, da je elektronska različica v vsem enaka tiskani različici.

Izjavljam, da dovoljujem objavo elektronske različice v repozitoriju UL FGG.

Ljubljana, september 2012

BIBLIOGRAFSKO – DOKUMENTACIJSKA STRAN IN IZVLEČEK

UDK:	352:711(043,2)
Avtor:	Maša Boh
Mentorica:	doc. dr. Alma Zavodnik Lamovšek
Somentorica:	viš. pred. mag. Mojca Foški
Naslov:	Spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih aktov na primeru občin Trzin in Ruše
Tip dokumenta:	Diplomska naloga – univerzitetni študij
Obseg in oprema:	51 str., 12 pregl., 7 sl.
Ključne besede:	občina Trzin, občina Ruše, osnovna in podrobna namenska raba prostora, občinski prostorski akti

Izvleček

Namen diplomske naloge je ugotoviti spremembe osnovne in podrobne namenske rabe prostora na primeru občin Trzin in Ruše s primerjavo podatkov iz prostorskih sestavin srednjeročnih družbenih planov občin (PS SDPO) in občinskih prostorskih načrtov (OPN). Predhodno smo proučili zakonodajo s področja prostora od leta 1984 naprej ter pridobili potrebne podatke. Podatke smo pred obdelavo topološko uredili. Primerjavo osnovne in podrobne namenske rabe prostora iz PS SDPO in OPN občin Trzin in Ruše smo opravili na podlagi primerjave kategorij iz Pravilnika (2003) in Pravilnika (2007), ter tako zagotovili enotno razvrščanje v kategorije namenske rabe prostora. Primerjava podatkov je potekala v programskem okolju ArcGis 10, končni rezultat pa je izdelava karte osnovne in podrobne namenske rabe prostora ter bilanca površin posamičnih namenskih rab prostora. Podatke smo grafično in tabelarično prikazali in komentirali. Ugotovili smo, da večino površin zasedajo kmetijska in gozdna zemljišča, ki pa se počasi krčijo zaradi razširjanja stavbnih zemljišč.

BIBLIOGRAPHIC-DOCUMENTALISTIC INFORMATION AND ABSTRACT

- UDC:** 352:711(043,2)
- Author:** Maša Boh
- Supervisor:** Assist. Prof., Alma Zavodnik Lamovšek, Ph.D.
- Cosupervisor:** Sen. Lect. Mojca Foški, M. Sc.
- Title:** Modification land use by comparing municipal spatial acts on the example of municipal areas Trzin and Ruše
- Document type:** Graduation Thesis – University studies
- Scope and tools:** 51 p., 12 tab., 7 fig.
- Keywords:** municipality of Trzin, municipality of Ruše, legislation, methodology, land use, municipal spatial planning documents

Abstract

The purpose of the thesis was to determine land use changes by comparing data from the municipal spatial planning documents of municipalities Trzin and Ruše. The first part of the thesis presents an overview of the entire spatial legislation adopted since 1984 (in general and specifically for each of the two municipalities). This was followed by gathering of data and its topological editing. The data was compared in terms of the former spatial planning document and the new municipal spatial plan, i.e. a comparison was made between the basic and the detailed land use in municipality of Trzin and municipality of Ruše. The comparison was made taking into account the common rules (Pravilnik 2007), in order to ensure uniform classification categories of land use. The data was compared in the ArcGis software environment, which provided the images of basic and detailed land use, together with the value of each category of land uses. The analysis of the obtained data produced results on land-use changes based on the former spatial planning document and the new municipal spatial plan.

STRAN ZA POPRAVKE, ERRATA

ZAHVALA

Pri svoji diplomski nalogi se za pomoč zahvaljujem svoji mentorici doc. dr. Almi Zavodnik Lamovšek ter somentorici viš. pred. mag. Mojci Foški, ki sta mi ves čas pomagali in me usmerjali. Prav tako se zahvaljujem Barbari Trobec, ki je pomagala pri pridobitvi podatkov za obdelavo, Mihu Konjarju ter Občini Trzin in Ruše za vse posredovane informacije.

KAZALO VSEBINE

1 UVOD	1
2 NORMATIVNA IZHODIŠČA.....	2
2.1 Pregled zakonodaje s področja urejanja prostora od leta 1984 dalje.....	2
3 METODOLOGIJA.....	8
3.1 Topološka ureditev podatkov za potrebe analize namenske rabe prostora	8
3.1.1 Pridobitev podatkov	8
3.1.2 Topološka ureditev podatkov v prostorskih aktih iz leta 2003 in 2010	8
3.1.3 Ureditev in uskladitev meje občine med obravnavanima prostorskima aktoma občin Trzin in Ruše	10
3.2 Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte v letih 2003 in 2010	11
3.2.1 Občina Trzin	11
3.2.2 Občina Ruše	13
4 ANALIZA IN PRIMERJAVA NAMENSKE RABE PROSTORA MED LETI 2002 IN 2010	16
4.1 Predstavitev obravnavanih občin.....	16
4.1.1 Občina Trzin	16
4.1.2 Občina Ruše	18
4.2 Predstavitev prostorskih aktov občine Trzin med leti 1997 in 2010.....	20
4.3 Predstavitev prostorskih aktov občine Ruše med leti 1994 in 2010.....	24
4.4 Analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora v občinah Trzin in Ruše	27
5 ZAKLJUČEK	34
VIRI	36

KAZALO SLIK

Slika 1: Must Not Overlap (posamezni podatkovni sloji se med seboj ne smejo prekrivati).....	9
Slika 2: Must Not Have Gaps Gaps (obravnavano območje ne sme imeti praznih prostorov med posameznimi podatkovnimi sloji)	9
Slika 3: Exception (izjema)	9
Slika 4: Število topoloških napak pred odpravo	10
Slika 5: Število topoloških napak po odpravi	10
Slika 6: Prikaz odstopanja površine po PS SDPO	10
Slika 7: Prikaz odstopanja površine po PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010)	10

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Primerjalna preglednica kategorij namenske rabe prostora občine Trzin med PS SDPO Trzin (2002) in OPN Trzin (2010).....	11
Preglednica 2: Primerjalna preglednica kategorij namenske rabe prostora občine Ruše med PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010)	13
Preglednica 3: Statistični podatki o občini Trzin (SURSA, 2012)	17
Preglednica 4: Statistični podatki o občini Ruše (SURSA, 2012).....	19
Preglednica 5: Občinski prostorski načrt občine Trzin - namenska raba prostora (OPN Trzin, 2010) ..	22
Preglednica 6: Občinski prostorski načrt občine Ruše - namenska raba prostora (OPN Ruše, 2010) ..	26
Preglednica 7: Prikaz bilance površin osnovne namenske rabe prostora med PS SDPO Trzin (2002) in OPN Trzin (2010) za občino Trzin	28
Preglednica 8: Prikaz bilance površin podrobne namenske rabe prostora med PS SDPO Trzin (2002) in OPN Trzin (2010) za naselje Trzin.....	29
Preglednica 9: Analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v občini/naselju Trzin.....	30
Preglednica 10: Prikaz bilance površin osnovne namenske rabe prostora med PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010) za občino Ruše	31
Preglednica 11: Prikaz bilance površin podrobne namenske rabe prostora med PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010) za naselje Ruše	32
Preglednica 12: Analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v občini Ruše in prebivalcev v naselju Ruše.....	33

UPORABLJENE KRATICE

GIS	Geografski informacijski sistem
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije
OPN	Občinski prostorski načrt
OPPN	Občinski podrobni prostorski načrt
PIN	Prostorski izvedbeni načrt
Pravilnik 2003	Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov v digitalni obliki
PS SDPO	Prostorske sestavine srednjeročnega in dolgoročnega plana občine
PUP	Prostorski ureditveni pogoji
RPE	Register prostorskih enot
SPRS	Strategija prostorskega razvoja Slovenije
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
ZPNačrt	Zakon o prostorskem načrtovanju
ZPUP	Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju
ZSZ	Zakon o stavbnih zemljiščih
ZUN	Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor
ZureP	Zakon o urejanju prostora
ZureP-1	Novi Zakon o urejanju prostora

»Ta stran je namenoma prazna.«

1 UVOD

Namen diplomske naloge je ugotoviti spremembe osnovne in podrobne namenske rabe prostora v izbranih občinah Trzin in Ruše na podlagi primerjave veljavnih občinskih prostorskih načrtov s podatki iz predhodno veljavnih občinskih prostorskih aktov. Predhodno smo proučili zakonodajo s področja prostora, od leta 1984 naprej, s čimer smo se podrobneje seznanili z zakonodajnimi temelji za pripravo prostorskih aktov. Prav tako smo zakonsko veljavne prostorske dokumente proučili in predstavili za posamezni občini, kar je služilo kot podlaga za nadaljnje delo in analize na obravnavanih občinah Trzin in Ruše. Analizo smo opravili s pomočjo programske opreme ArcGis 10, pri čemer smo uporabljali različne programske postopke in primerjali kategorije namenske rabe glede na obravnavane prostorske akte PS SDPO (v letih 2002 za občino Trzin in letih 2004 za občino Ruše) in prostorske akte OPN (v letih 2010 za obe občini). Spreminjanje posamezne kategorije namenske rabe smo prikazali slikovno, grafično in tabelarično ter v zaključku dobljene rezultate komentirali.

Pri osnovni namenski rabi prostora smo naredili analizo na podlagi petih skupin, in sicer stavbna zemljišča, kmetijska zemljišča, gozdna zemljišča, vode in druga zemljišča, kot je določeno na podlagi Pravilnik OPN (2007). Pri podrobni namenski rabi prostora pa smo te skupine še bolj podrobno razčlenili, prav tako glede na Pravilnik OPN (2007). Velikost merila karte je bila določena. Za osnovno namensko rabo prostora smo uporabili merilo 1 : 25 000, za podrobno namensko rabo prostora pa smo uporabili merilo 1 : 5 000. Vse izdelane karte smo priložili v prilogah. Analizirali smo tudi površino osnovne in podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v izbranih občinah.

2 **NORMATIVNA IZHODIŠČA**

2.1 **Pregled zakonodaje s področja urejanja prostora od leta 1984 dalje**

V letu 1984 so bili sprejeti sledeči zakoni s področja prostora:

- Zakon o urejanju prostora (ZureP, 1984)
- Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN, 1984)
- Zakon o stavbnih zemljiščih (ZSZ, 1984)

Zakon o urejanju prostora (ZureP, 1984) – v veljavi do 2002

Temeljil je na urejanju prostora in je v 1. členu navajal: "Urejanje prostora po tem zakonu je varovanje dobrin splošnega pomena in skrb za njihovo smotrno rabo, usmerjanje razvoja dejavnosti v prostoru in njihova prostorska organizacija ter določanje namenske rabe prostora tako, da je usklajena s prostorskimi zmožnostmi in družbenimi potrebami." Navajal je prostorske sestavine dolgoročnih planskih aktov, podrobneje določil zasnovo namenske rabe prostora (urbanistična zasnova naselja) za ureditvena območja posameznih ali prostorsko med seboj povezanih mest ali naselij mestnega značaja. Dolgoročni plan občine je podrobneje določil urejanje območij izven ureditvenega območja, kjer ni predvidena širitev naselja ali dejavnosti in urejanje nekompleksnih prostorskih ureditev znotraj ureditvenega območja. Prostorski ureditveni pogoji (PUP) so bili podlaga za izdelavo lokacijske dokumentacije.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (ZUN, 1984) – v veljavi do 2002

V 1. členu je navajal: "Urejanje naselij je urbanistično načrtovanje graditve, širitve in prenove naselij, določanje pogojev za prenos načrtovanih objektov in naprav v prostoru ter urbanistični nadzor nad njihovim izvajanjem." S prostorskimi izvedbenimi akti so se ob upoštevanju usmeritev dolgoročnega plana podrobneje obdelale v srednjeročnem družbenem planu družbenopolitične skupnosti sprejete odločitve o graditvi, širitvi in prenovi naselij ter drugih posegov v prostor. Akti pa so se delili na prostorske ureditvene pogoje (PUP) in prostorske izvedbene načrte (PIN). S prostorskimi ureditvenimi pogoji (PUP) se urejajo območja občin, za katere ni predvidena izdelava prostorskih izvedbenih načrtov ali pa je predvidena in ti načrti še ne bodo sprejeti v tekočem planskem obdobju. Prostorske izvedbene načrte (PIN) se je delilo na zazidalne, ureditvene in lokacijske, z njimi pa podrobneje določimo urbanistične, oblikovalske, gradbeno tehnične, tehnološke in druge pogoje za zagotovitev ustreznih bivalnih in drugih razmer. Bili so podlaga za izdelavo lokacijske dokumentacije in parcelacijo stavbnih zemljišč.

Zakon o stavbnih zemljiščih (ZSZ, 1984) – v veljavi do 1997

Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju (ZPUP, 1990)

V 1. členu je navajal: "Prostorske sestavine družbenih planov republike, občin in posebnih družbenopolitičnih skupnosti za obdobje 1986-1990 veljajo do sprejema novih predpisov o urejanju prostora."

Do sprejema novih predpisov o urejanju prostora in na njihovi podlagi sprejetih prostorskih planskih aktov so veljale tudi prostorske sestavine dolgoročnih planov Republike Slovenije in lokalnih skupnosti za obdobje od leta 1986 do leta 2002.

V obdobju 1990-2002 so bile sprejete tudi naslednje spremembe:

- črtanje elementov družbenega planiranja
- prilagoditev novi ureditvi lokalne samouprave
- prenova Zakona o stavbnih zemljiščih (1997)
- zgoraj omenjena prehodna ureditev

(Fink, Kerpan, 2012.)

Zakon o urejanju prostora (ZureP-1, 2002)

Sprejet je bil leta 2002 na seji državnega zbora Republike Slovenije. V 1. členu je navajal:

"(1) Ta zakon ureja prostorsko načrtovanje in uveljavljanje prostorskih ukrepov za izvajanje načrtovanih prostorskih ureditev, zagotavljanje opremljanja zemljišč za gradnjo ter vodenje sistema zbirk prostorskih podatkov.

(2) Ta zakon določa tudi pogoje za opravljanje dejavnosti prostorskega načrtovanja in določa prekrške v zvezi z urejanjem prostora in opravljanjem dejavnosti prostorskega načrtovanja.

(3) Urejanje prostora po tem zakonu je opravljanje zadev iz prvega odstavka tega člena."

Prostorske ureditve se so določale in načrtovale s prostorskimi akti, delile pa so se na državne, občinske in skupne. Državni prostorski akti so bili Strategija prostorskega razvoja Slovenije, prostorski red Slovenije in državni lokacijski načrti. Občinski prostorski akti so bili strategija prostorskega razvoja občine z urbanističnimi in krajinskimi zasnovami, prostorski red občine ter občinski lokacijski načrt. K prostorskim ureditvam, ki so skupnega pomena za državo in občine pa smo prištevali regionalno zasnovano prostorskega razvoja. Glede na namen so bili prostorski akti dveh vrst: strateški in izvedbeni. 64. člen o namenski rabi prostora je navajal, da mora biti prostorski red

občine določen za celotno območje občine in za celotno območje občine določene osnovne namenske rabe, te pa so se lahko delile naprej na površine podrobnejše namenske rabe. Novosti, ki so bile uvedene so bile: možnost regionalnega razvoja, določena veljavnost lokacijskih načrtov, priprava prostorskih aktov v digitalni obliki, poenotena kategorija namenske rabe, nov sistem prostorskih aktov, nove vloge lokalnih skupnosti pri urejanju prostora in jasna delitev pristojnosti med državo in občinami.

Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki (Pravilnik, 2003)

Izdal se je z namenom poenotene priprave prostorskih sestavin v digitalni obliki z jasno določitvijo osnovne in podrobne namenske rabe ter območij varovanj in omejitev, določeni so bili tudi enotni pripadajoči grafični znaki v digitalni obliki. Kot predpogoj se je po 11. členu upoštevalo, da se lahko prostorske sestavine izdelujejo v digitalni obliki na tistih območjih, kjer je bil izdan sklep o začetku uradne uporabe digitalnega zemljiškega katastra.

Strokovna priporočila za izvajanje pravilnika o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki (Priporočila, 2003)

Izdana so bila kot dodatna razlaga zgoraj opisanega pravilnika in so začela veljati isti dan, kot Pravilnik (2003).

Zakon o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt, 2007)

V 1. členu navaja, da zakon ureja prostorsko načrtovanje, kot del urejanja prostora tako da določa vrste prostorskih aktov, njihovo vsebino in medsebojna razmerja ter postopke za njihovo pripravo in sprejem. Ureja tudi opremljanje stavbnih zemljišč ter vzpostavitev in delovanje prostorskega informacijskega sistema. Cilj prostorskega načrtovanja je omogočati skladen prostorski razvoj z obravnavo in usklajevanjem različnih potreb in interesov okolja z javnimi koristmi na področju varstva okolja, ohranjanja narave in kulturne dediščine, varstva naravnih virov, obrambe in varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

- **Pristojnosti na področju prostorskega načrtovanja**

Država je pristojna za določanje ciljev prostorskega razvoja države, določitev izhodišč in usmeritev za načrtovanje prostorskih ureditev na vseh ravneh, načrtovanje prostorskih ureditev državnega pomena in izvajanje nadzora nad zakonitostjo prostorskega načrtovanja.

Občina pa je pristojna za določanje ciljev in izhodišč prostorskega razvoja občine, določanje rabe prostora in pogojev za umeščanje posegov v prostor in načrtovanje prostorskih ureditev lokalnega pomena.

- **Prostorski akti**

Prostorske ureditve se načrtujejo s prostorskimi akti. S prostorskimi akti se določajo usmeritve v zvezi s posegi v prostor, vrste možnih posegov v prostor ter pogoji in merila za njihovo izvedbo. Prostorski akti so državni, občinski in medobčinski prostorski akti. Državna akta sta državni strateški prostorski načrt in državni prostorski načrt. Občinska akta sta občinski prostorski načrt (OPN) in občinski podrobni prostorski načrt (OPPN).

Prostorski akti vsebujejo grafični in tekstualni del. Izdelajo se v digitalni obliki, arhiviranje in vpogled vanje pa se zagotavlja v digitalni in analogni obliki (17. člen).

- **Prostorski akti države**

- **Državni strateški prostorski načrt**

Z namenom zagotoviti usklajen in učinkovit prostorski razvoj ob smotrni rabi naravnih, prostorskih in drugih razvojnih potencialov se z državnim prostorskim načrtom določajo cilji in izhodišča prostorskega razvoja države.

Ker država še ni sprejela Državnega strateškega prostorskega načrta po ZPNačrt nadomešča ta dokument Strategija prostorskega razvoja Slovenije (SPRS, 2004), sprejeta po ZUreP-1.

- **Državni prostorski načrt**

Je prostorski akt s katerim se v skladu s časovnim načrtom načrtujejo prostorske ureditve državnega pomena iz državnega strateškega prostorskega načrta. Območja državnega prostorskega načrta predstavljajo območja, namenjena posameznim prostorskim ureditvam državnega pomena. Določa prostorske izvedbene pogoje, območja pa se določijo tako natančno, da je njihove meje možno določiti v naravi in prikazati v zemljiškem katastru.

- **Prostorski akti občine**

- **Občinski prostorski načrt**

Je prostorski akt, s katerim se, ob upoštevanju usmeritev iz državnih prostorskih aktov, razvojnih potreb občine in varstvenih zahtev, določijo cilji in izhodišča prostorskega razvoja občine, načrtujejo prostorske ureditve lokalnega pomena ter določijo pogoji umeščanja objektov v prostor. Vsebuje strateški in izvedbeni del.

Strateški del določa:

- izhodišča in cilje ter zasnovo prostorskega razvoja občine
- usmeritve za razvoj poselitve in za celovito prenovo, usmeritve za razvoj v krajini, za določitev namenske rabe zemljišč in prostorskih izvedbenih pogojev ter zasnovo gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena
- območja naselij
- območja razpršene poselitve

Izvedbeni del pa po posameznih enotah urejanja prostora določa:

- območja namenske rabe prostora
- prostorske izvedbene pogoje
- območja, za katera se pripravi občinski podrobni prostorski načrt

V enoti urejanja prostora se določijo območja stavbnih, kmetijskih, gozdnih, vodnih in drugih zemljišč. Območja namenske rabe prostora se lahko delijo na območja podrobnejše namenske rabe prostora.

- **Občinski strateški prostorski načrt kot samostojen akt**

Občinski strateški prostorski načrt se lahko izdelava kot samostojen akt ali pa je njegova vsebina del strateškega dela občinskega prostorskega načrta.

- **Občinski podrobni prostorski načrt**

Je prostorski akt, s katerim se podrobneje načrtuje prostorske ureditve občinskega pomena določene v OPN ali za prostorske ureditve lokalnega pomena zaradi posledic naravnih ali drugih nesreč, ki niso določene v občinskem prostorskem načrtu.

V OPPN so podrobneje določene:

- območje občinskega podrobnega prostorskega načrta
- arhitekturne, krajinske in oblikovalske rešitve prostorskih ureditev
- območja, za katera se projektne rešitve pridobijo z javnim natečajem
- načrt parcelacije
- rešitve in ukrepi za celostno ohranjanje kulturne dediščine, varstvo okolja in naravnih virov ter narave in za obrambo ter varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami
- **Medobčinski prostorski akti**
 - **Regionalni prostorski načrt**

Pravilnik o vsebini in načinu priprave OPN (Pravilnik OPN, 2007)

Pravilnik določa podrobnejšo vsebino, obliko in način priprave občinskega prostorskega načrta ter pogoje za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij.

OPN vsebuje strateški in izvedbeni del. Za območja posameznih mest ali drugih naselij, za katera se izdelava urbanističnega načrta se vsebina strateškega in izvedbenega dela določi na podlagi urbanističnega načrta.

Urbanistični načrt je podlaga za celovito načrtovanje razvoja urbanih zemljišč. Izdelava se lahko tudi za tista naselja, kjer je zaradi posebnosti razvoja ali drugih razlogov izdelava urbanističnega načrta utemeljena (npr. celovita prenova, večje širitve, turistična naselja) ali z namenom doseganja racionalnega in usklajenega prostorskega razvoja med seboj več funkcionalno povezanih urbanih središč. Pri določanju urbanih središč se upoštevajo usmeritve, določene v državnem strateškem prostorskem načrtu. Vsebina se prikaže v konceptualnem in podrobnejšem delu.

Konceptualni del se opredeli kot koncept razvoja naselja na podlagi izhodišč in ciljev prostorskega razvoja občine in naselja. Grafično se prikaže v publikacijskem merilu ali v podrobnejšem merilu, ki ustreza velikosti naselja.

Podrobnejši del pa se na podlagi konceptualnega dela opredeli na območja celovite prenove, območja notranjega razvoja, območja širitve naselja, posamezna večja zaključena območja javnih in zelenih površin naselja. Grafično se prikaže na državnih topografskih kartah, lahko pa tudi podrobneje na ustreznih geodetskih načrtih.

OPN vsebuje grafični in tekstualni del. Tekstualni del vsebuje koncepte prostorskega razvoja posameznih naselij, grafični pa prikazuje območij enot urejanja prostora, osnovne oziroma podrobnejše namenske rabe prostora in prostorskih izvedbenih pogojev.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju (ZPNačrt-A, 2010)

Spremembe so nastale v sprejemanju OPN (izvajanje nadzora zakonitosti, ugotavljanje usklajenosti predloga OPN, nosilce urejanja prostora deli med lokalne in državne) in podaljšuje rok za izvedbo postopkov priprave sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin veljavnih planskih aktov občin do leta 2011.

3 METODOLOGIJA

3.1 Topološka ureditev podatkov za potrebe analize namenske rabe prostora

3.1.1 Pridobitev podatkov

Pridobivanje podatkov je potekalo na dva načina:

1. OPN smo pridobili s strani pristojnega Ministrstva za prostor

Planski akti občin so javno dostopni na pristojnem Ministrstvu za prostor, ki nam jih je tudi posredoval. Z Geodetske uprave Republike Slovenije smo pridobili podatke katastra stavb in zemljiškokatastrskega prikaza, ki sta nato služila za nadaljnjo uporabo pri grafičnem delu.

2. PS SDPO smo pridobili s strani občin

Pred samim začetkom izvajanja diplomske naloge smo kontaktirali občine (v mojem primeru Občini Trzin in Ruše). Podatke o PS SDPO Trzin (2002) in PS SDPO Ruše (2004) smo dobili brez večjih težav. Kasneje so težave nastale pri sami kakovosti podatkov, saj je bilo potrebnih kar nekaj popravkov.

Pri občini Trzin je obdelava podatkov potekala hitro, saj gre za manjšo in mlajšo občino, kar je močno olajšalo celotno delo.

Pri občini Ruše pa smo se osebno oglasili in tako pridobili veliko podatkov, ki so nam prišli zelo prav pri samih analizah. Pridobili smo PS SDPO in OPN, ki so vsebovali tekstualni in grafični del. Digitalizacija podrobne namenske rabe tako ni bila potrebna, saj so jo imeli že izdelano.

3.1.2 Topološka ureditev podatkov v prostorskih aktih iz leta 2003 in 2010

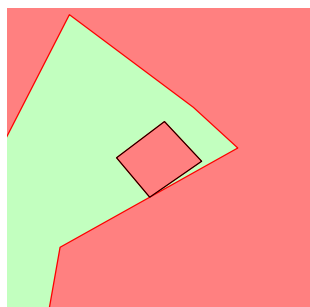
Topološko pregledovanje podatkov namenske rabe prostora obeh občin je potekalo v programskem okolju ArcGIS 10. Za potrebe našega dela smo uporabili:

- ArcCatalog – urejanje podatkov
- ArcMap – analiza z različnimi orodji

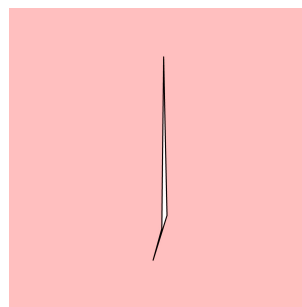
Za vse podatke smo preverili topološko pravilnost. To je mogoče na vseh treh tipih vektorskih podatkov (točke, linije, poligoni), s katerimi operiramo v ArcMapu. Topologija se oblikuje na podlagi

določanja topoloških pravil. Najpogostejše napake so že zajete v predpostavljenih pravilih, možno pa je oblikovati tudi svoja dodatna pravila. Izoblikovali smo dve pravili, in sicer Must Not Overlap (posamezni podatkovni sloji se med seboj ne smejo prekrivati) in Must Not Have Gaps (obravnavano območje ne sme imeti praznih prostorov med posameznimi podatkovnimi sloji).

Primer delovanja funkcije Must Not Overlap je prikazan na sliki 1, primer delovanja funkcije Must Not Have Gaps pa je prikazan na sliki 2.

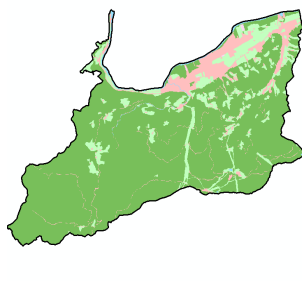

Slika 1: Must Not Overlap (posamezni podatkovni sloji se med seboj ne smejo prekrivati)
(PS SDPO Ruše, 2004)

Slika 2: Must Not Have Gaps (obravnavano območje ne sme imeti praznih prostorov med posameznimi podatkovnimi sloji)
(PS SDPO Trzin, 2002)

Posebni primer, ki smo ga označili kot izjemo je bila meja občine, kar je prikazano na sliki 3:

Slika 3: Exception (izjema)
(PS SDPO Ruše, 2004)

Pravilnost novo izdelanih topoloških odnosov smo preverili v ArcMapu, ki nam je izpisal število odkritih napak. Podatkovni sloj topologije vsebuje kartografske znake treh vrst topoloških objektov: Errors (napake), Exceptions (izjeme) in Dirty Areas ("umazana območja"). Popraviti smo morali vse napake (Errors) in označiti izjeme (Exceptions), da smo dobili topološko pregledano območje iz katerega je nato sledila ureditev in uskladitev meje občine med obravnavanima prostorskima aktoma. Razliko pred pregledom topoloških napak prikazuje slika 4, razliko po pregledu pa slika 5.

Rule	Errors	Exceptions
Must Be Larger Than Cluster Tolerance	0	0
Must Not Have Gaps	2	0
Topology4	3	0
Must Not Overlap	3	0
Topology4	3	0
Total	5	0

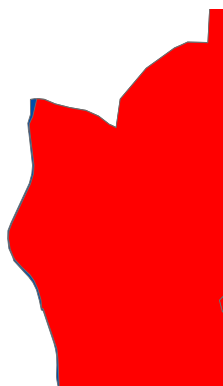
Slika 4: Število topoloških napak pred odpravo
(PS SDPO Trzin, 2002)

Rule	Errors	Exceptions
Must Be Larger Than Cluster Tolerance	0	0
Must Not Have Gaps	0	1
Topology4	0	1
Must Not Overlap	0	0
Topology4	0	0
Total	0	1

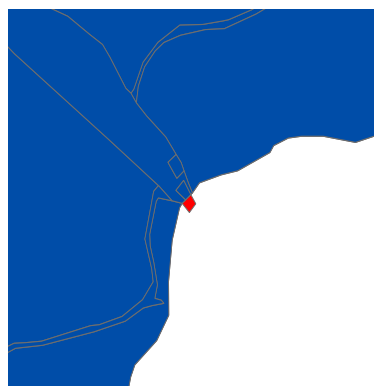
Slika 5: Število topoloških napak po odpravi
(PS SDPO Trzin, 2002)

3.1.3 Ureditev in uskladitev meje občine med obravnavanima prostorskima aktoma občin Trzin in Ruše

Cilj naše naloge je bil, da pri osnovni namenski rabi pridobimo deleže posamezne namenske rabe glede na celotno območje občine. V ta namen smo potrebovali enake površine glede na PS SDPO in OPN. Površina in meja občine v PS SDPO je odstopala od površine in meje občine v OPN, prav tako pa ti dve površini in meji nista sovpadali s površino in mejo po RPE (Register prostorskih enot). Odstopanja med planoma sta prikazana na sliki 6 in sliki 7. Za potrebe naloge te naloge smo v programskem orodju ArcGIS 10 naredili presek med planoma PS SDPO in OPN ter pridobili območje naše obravnave. Na pridobljeno območje smo obrezali podatke PS SDPO in OPN. Šele na novitem območju je možno izvesti primerjavo med namensko rabo prostora PS SDPO in OPN.

Slika 6: Prikaz odstopanja površine po PS SDPO
Ruše (2004) in OPN Ruše (2010)
(PS SDPO Ruše, 2004; GURS, 2012)

Slika 7: Prikaz odstopanja površine po PS SDPO Ruše
(2004) in OPN Ruše (2010)
(PS SDPO Ruše, 2004; GURS, 2012)

Podrobno rabo smo primerjali le za izbrana naselja in sicer na ravni naselja iz RPE naselja (Register prostorskih enot), ki ga vodi GURS. Na ta način smo dobili območja z enako površino po PS SDPO in OPN, ki so nam služila za nadaljnjo analizo podrobnih rab.

3.2 Prikaz in primerjava kategorij namenske rabe prostora glede na obravnavane prostorske akte v letih 2003 in 2010

Kategorije podrobne namenske rabe prostora po Pravilniku (2003) smo razvrstili glede na veljavni Pravilnik OPN (2007) in tako omogočili primerjavo namenske rabe prostora med posameznimi kategorijami rabe prostora. Primerjava vseh kategorij iz Pravilnika (2003) glede na Pravilnik OPN (2007) je prikazana v prilogi H (Fink, Krpan, 2012).

Izhajajoč iz priloge H smo izdelali preglednico za občini Trzin in Ruše. Preglednica temelji na podlagi osnovne namenske rabe prostora, ki je po obeh omenjenih pravilnikih določena enako. Osnovna namenska raba prostora se nato razdeli na podrobnejšo namensko rabo prostora, ki pa ni enaka za oba pravilnika in tu je bila potrebna razvrstitev kategorij Pravilnika (2003) glede na Pravilnik OPN (2007).

3.2.1 Občina Trzin

Preglednica 1: Primerjalna preglednica kategorij namenske rabe prostora občine Trzin med PS SDPO Trzin (2002) in OPN Trzin (2010)

Občina Trzin OPN Trzin - 2010		Občina Trzin PS SDPO Trzin - 2002	
I. OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ			
Območje podrobnejše namenske rabe prostora	Površine podrobnejše namenske rabe prostora	Površine podrobnejše namenske rabe prostora	Območje podrobnejše namenske rabe prostora
s 1. Območja stanovanj	SS 1.1. stanovanjske površine	s 1.1. območja eno in dvostanovanjskih stavb	s 1. Območja stanovanj
	SK 1.3. površine podeželskega naselja		
c 2. območja centralnih dejavnosti	CU 2.1. osrednja območja centralnih dejavnosti	DK 3.5. območja kulture	D 3. območja javne infrastrukture
	CD 2.2. druga območja centralnih dejavnosti	M 4.2. območja storitvenih, proizvodnih in trgovskih dejavnosti	M 4. mešana območja
I 3. območja	IG 3.2.	PI 2.1	P 2. območja

Se nadaljuje...

... nadaljevanje preglednice 1

Občina Trzin OPN Trzin - 2010		Občina Trzin PS SDPO Trzin - 2002	
proizvodnih dejavnosti	gospodarske cone	industrijska območja	proizvodnih dejavnosti
Z 5. območja zelenih površin	ZS 5.1. površine za oddih, rekreacijo in šport	ZS 5.1. območja za šport in rekreacijo	Z 5. območja športno rekreacijskih in zelenih površin
	ZD 5.4. druge urejene zelene površine	ZD 5.3. druge zelene površine	
		ZK 5.4. pokopališča	
P 6. območja prometnih površin	PC 6.1. površine cest	DC 6.1 območja državnih cest	I 6. območja prometne infrastrukture
	PŽ 6.2. površine železnic		
E 8. območja energetske infrastrukture	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana		
O 9. območja okoljske infrastrukture	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana		
II. OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ			
K1 1. najboljša kmetijska zemljišča	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana	KI 12.1. območja intenzivne kmetijske proizvodnje	12. območja kmetijskih zemljišč
K2 2. druga kmetijska zemljišča			
III. OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ			
G 1. gozdna zemljišča	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana	G 13. območja gozdov
IV. OBMOČJA VODA			
V 1. površinske vode	VC 1.1. celinske vode	V 10.1. vodna zemljišča celinskih voda	V 10. območja površinskih voda

Težave so se pojavile pri razvrščanju kategorije S, D, ST - območja prepletanja družbenih, oskrbnih, storitvenih in stanovanjskih dejavnosti, ki smo jih dodelili med območja stanovanj glede na pretežno rabo območja.

3.2.2 Občina Ruše

Preglednica 2: Primerjalna preglednica kategorij namenske rabe prostora občine Ruše med PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010)

Občina Ruše OPN Ruše - 2010		Občina Ruše PS SDPO Ruše - 2004	
I. OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ			
Območje podrobnejše namenske rabe prostora	Površine podrobnejše namenske rabe prostora	Površine podrobnejše namenske rabe prostora	Območje podrobnejše namenske rabe prostora
s 1. Območja stanovanj	ss 1.1. stanovanjske površine	1.5.* ureditveno območje naselja	s 1. Območja stanovanj
	sb 1.2. stanovanjske površine za posebne namene		
	sk 1.3. površine podeželskega naselja		
c 2. območja centralnih dejavnosti	cu 2.1. osrednja območja centralnih dejavnosti		
	cd 2.2. druga območja centralnih dejavnosti		
i 3. območja proizvodnih dejavnosti	ip 3.1. površine za industrijo		
b 4. posebna območja	bt 4.1. površine za turizem		
	bc 4.3. športni centri		
z 5. območja zelenih površin	zs 5.1. površine za oddih, rekreacijo in šport	zs 5.1. območja za šport in rekreacijo	z 5. območja športno rekreacijskih in zelenih površin

Se nadaljuje...

... nadaljevanje preglednice 2

Občina Ruše OPN Ruše - 2010		Občina Ruše PS SDPO Ruše - 2004	
	ZP 5.2. parki		
	ZP 5.4. druge urejene zelene površine		
	ZP 5.5. pokopališča		
P 6. območja prometnih površin	PC 6.1. površine cest	DC 6.1 območja državnih cest	I 6. območja prometne infrastrukture
	PŽ 6.2. površine železnic		
	PO 6.6. ostale prometne površine		
E 8. območja energetske infrastrukture	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana		
O 9. območja okoljske infrastrukture	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana		
A 11. površine razpršene gradnje	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana	R
II. OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ			
K1 1. najboljša kmetijska zemljišča	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana	KI 12.1. območja intenzivne kmetijske proizvodnje	12. območja kmetijskih zemljišč
K2 2. druga kmetijska zemljišča			
III. OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ			
G 1. gozdna zemljišča	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana	13. območja gozdov
IV. OBMOČJA VODA			
V 1. površinske vode	vc 1.1. celinske vode	10.1. vodna zemljišča celinskih voda	10. območja površinskih voda

Se nadaljuje...

... nadaljevanje preglednice 2

Občina Ruše OPN Ruše - 2010		Občina Ruše PS SDPO Ruše - 2004	
		VI	10.3. območja vodne infrastrukture
V. OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ			
N 2. območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana	Podrobnejša raba s pravilnikom ni podana	N 15. območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami

1.5.*ureditveno območje naselja je dodano po lastni presoji

Pri razvrščanju kategorij nismo imeli večjih težav. Rahlo je motilo samo slabo razdelano območje naselja pri PS SDPO Ruše (2004), kjer so bila območja centralnih dejavnosti, energetske infrastrukture, proizvodnih dejavnosti in območja okoljske infrastrukture združena v ureditveno območje naselja.

Celotno ureditveno območje naselja iz PS SDPO Ruše (2004) smo umestili med območja stanovanj v skladu s Pravilnikom OPN (2007). Umestili bi ga lahko kamorkoli, vendar smo se odločili, da spada pod območje stanovanj, saj znotraj ureditvenih območij naselij prevladujejo stanovanja.

4 ANALIZA IN PRIMERJAVA NAMENSKE RABE PROSTORA MED LETI 2002 IN 2010

4.1 Predstavitev obravnavanih občin

4.1.1 Občina Trzin

Občina Trzin meri 8,6 km². Umeščena je v Osrednjeslovensko ravnino in leži v okolici Domžal, na obrobju Kamniško-mengeškega polja. Je druga najmanjša in gospodarsko najuspešnejša občina v Sloveniji. Do leta 1998 je bilo območje občine Trzin del občine Domžale, danes pa je samostojna občina. Povprečna nadmorska višina je 299 m.

Meji na občine Mengeš, Ljubljana in Domžale, samo naselje pa je razdeljeno na tri dele: stari Trzin, novo stanovanjsko naselje Mlake in obrtno industrijsko cono.

Občina spada med naselja, v katerih je prebivalstvo najhitreje naraščalo, saj spada med razvita, bogatejša in gospodarsko pomembnejša območja države Slovenije. V starem Trzinu so se še ohranile nekatere značilnosti nekdanje podobe kraja, kjer se nahaja sedež občine, farna cerkev z župniščem, osnovna šola, vrtec ter gostišča. Naselje Mlake se je razvilo na območju nekdanjih močvirnih gmajn in travnikov in je pretežno namenjeno individualnim stanovanjskim hišam. Obrtno-industrijska cona je najnovejši del Trzina, ki je nastal leta 1985, razvila pa se je na nekdanjem, za kmetijstvo manj primernem močvirnem terenu. V njej so predvsem obrtne in manjše industrijske delavnice, podjetja, trgovine, gostinski lokali... Občina meji na Mestno občino Ljubljana, hkrati pa je križišče pomembnih tradicionalnih poti proti Štajerski in Gorenjski. V bližini ležijo tudi druga poslovno-industrijska središča kot so Domžale, Mengeš in Kamnik, ki omogočajo prepletanje trgovskih, gospodarskih in poslovnih vezi.

Občina Trzin je kljub bližini prestolnice in hitremu razvoju uspela ohraniti svojo identiteto, ki se je z ustanovitvijo lastne občine še okrepila. Imajo dokaj dobro razvito infrastrukturo, dokaj visoko življenjsko raven prebivalstva, dobro razvito družabno in družbeno življenje ter možnosti za sprostitev in rekreacijo v naravi (medmrežje 1, medmrežje 2).

Statistični podatki (SURS 2012)

Preglednica 3: Statistični podatki o občini Trzin (SURS, 2012)

Trzin	
Število prebivalcev	
2002	3385*
(občina) 2010	3776
(občina) 2011	3841
(občina) 2012	3835
Površina teritorialne enote	
8,6 km ²	
Gostota naseljenosti (občina)	
2011	446,6
2012	445,9
Naravni prirast (občina) **	
2010	21
2011	8
Skupni prirast (občina) ***	
2009	98
2010	68
Skupni prirast na 1000 prebivalcev (občina) ****	
2009	26,3
2010	17,9
Delovno aktivno prebivalstvo (občina)	
2012	5368
Število podjetij (občina)	
2010	803
Število turističnih postelj (občina)	
28	

*Meja občine iz RPE sovpada z mejo naselja iz RPE

**Naravni prirast je razlika med številom živorojenih otrok in številom umrlih na določenem območju v koledarskem letu.

***Skupni prirast je seštevek naravnega in selitvenega prirasta na določenem območju v koledarskem letu.

****Skupni prirast na 1000 prebivalcev je razmerje med skupnim prirastom v koledarskem letu in številom prebivalstva sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 1000.

(medmrežje 4)

4.1.2 Občina Ruše

Občina Ruše meri 61 km² in leži v severovzhodni Sloveniji, natančneje v spodnji Dravski dolini zahodno od Štajerske. Na severu se razprostira do reke Drave, na jugu pa sega na severno pobočje vzhodnega Pohorja. Najvišje se območje občine vzpne z Žigartovim vrhom (1346 m nadmorske višine), povprečna nadmorska višina občine pa je 309 m.

Z mejo dolgo približno 50 km, meji na pet sosednjih občin, in sicer: Selnico ob Dravi, Mestno občino Maribor, Hoče – Slivnice, Slovensko Bistrico in Lovrenc na Pohorju. Občina Ruše združuje poleg občinskega središča Ruš še naselja Bistrica ob Dravi, Log, Bezena, Fala, Lobnica in Smolnik.

Občina je s približno 124 prebivalci na km² relativno redko naseljena. Več kot polovico celotnega prebivalstva občine živi v Rušah. Prav industrija je dala svojstveni pečat tej največji slovenski vasi, zato so tu našli zaposlitev mnogi priseljenci. Razvoj kraja so omogočile tudi prometne povezave. Skozi občino sta speljani cestna in železniška povezava Maribora s Koroško. Največje naravno bogastvo občine so njeni širni in bogati gozdovi, ki prekrivajo 82 % površine. V svojih nedrjih skrivajo bisere, kot: naravni rezervat pragozd Šumnik, potok Lobnica in slapova Veliki in mali Šumnik.

Kraji v občini Ruše imajo izjemno bogato kulturo, zgodovinsko in politično dediščino. V današnjem času industrija še vedno zavzema največji delež v gospodarstvu, saj ustvarja tri četrtine celotnega prihodka gospodarstva in zaposluje večino delovno aktivnega prebivalstva. Del prebivalstva pa se preživlja s kmetijstvom na kvalitetnih kmetijskih zemljiščih, živinorejo, sadjarstvom, gozdarstvom, razvijajočo se storitveno obrtjo in manjšimi podjetji. V lastniški strukturi gospodarstva občine prevladujejo podjetja v privatni lastnini. S poudarjenim interesom občine za lastninjenje, razvoj turizma, drobnega gospodarstva, podjetništva in obrti, ob temeljiti skrbi za razvoj izobraževanja, kulture in drugih področij človekovega življenja pa skuša občina vrniti prepotrebni razvojni polet (Avla Občine Ruše, medmrežje 3).

Statistični podatki (SURS 2012)

Preglednica 4: Statistični podatki o občini Ruše (SURS, 2012)

Ruše	
Število prebivalcev	
(naselje) 2002	4571
(občina) 2002	7351
(naselje) 2010	4457
(občina) 2010	7298
2011	7284
2012	7270
Površina teritorialne enote	
60,8 km ²	
Gostota naseljenosti	
2011	119,8
2012	119,6
Naravni prirast*	
2010	0
2011	6
Skupni prirast**	
2009	-63
2010	32
Skupni prirast na 1000 prebivalcev***	
2009	-8,6
2010	4,4
Delovno aktivno prebivalstvo	
2012	1901
Število podjetij	
2010	495
Število turističnih postelj	
436	

*Naravni prirast je razlika med številom živorojenih otrok in številom umrlih na določenem območju v koledarskem letu.

**Skupni prirast je seštevek naravnega in selitvenega prirasta na določenem območju v koledarskem letu.

***Skupni prirast na 1000 prebivalcev je razmerje med skupnim prirastom v koledarskem letu in številom prebivalstva sredi istega leta na določenem območju, pomnoženo s 1000.

(medmrežje 4)

4.2 Predstavitev prostorskih aktov občine Trzin med leti 1997 in 2010

Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Domžale za obdobje 1986-2000, dopoljenega 1988 in Prostorskih sestavin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986-1990, za območje občine Domžale, oboje dopolnitev 1996 (PS SDPO Trzin, 1997)

Spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin dolgoročnega in družbenega plana so se nanašale na razširitev območij naselij in drugih ureditvenih območij v občini Domžale. S tem odlokom se sprejmejo spremembe in dopolnitve Prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Domžale za obdobje 1986-2000, dopoljenega 1988, za območje občine Domžale, oboje dopolnitev 1996.

Spremenil in dopolnil se je tekstualni del dolgoročnega plana občine Domžale za obdobje 1986-2000 pri čemer je navedeno:

- "uredili bomo peš in kolesarski promet od Trzina do Trojan" se nadomesti "uredili bomo peš in kolesarski promet od Trzina do vzhodne meje občine"
- "pričeli z gradnjo obvoznic v Trzinu in Mengšu ter še vrsto objektov, navedenih v prometni študiji" se nadomesti "pričeli gradnjo obvoznice v Trzinu ter še vrste objektov, navedene v strokovnih podlagah"
- "Razvoj v smeri Trzina in Mengša se bo zaključil in obnavljal na površinah, ki so omejena s kmetijsko zemljo 1.kategorije" se nadomesti z "Razvoj v smeri Trzina pa bo potekal predvsem z zapolnitvijo kmetijskih površin znotraj naselij, ki predstavljajo večje ali manjše gradbene vrzeli."

Spremenil in dopolnil se je tekstualni del družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986-1990.

Spremenili in dopolnili so se grafični prikazi in programske zasnove za območje večjih kompleksnih graditev:

- spremembe in dopolnitve urbanistične zasnove v merilu 1:10000 in sicer Urbanistična zasnova Trzin
- spremembe in dopolnitve ureditvenih območij drugih naselij v merilu 1:5000 in sicer karte LJUBLJANA S-15, S16, S-25
- spremembe in dopolnitve kartografske dokumentacije k planu v merilu 1:5000 in sicer karte LJUBLJANA S-15, S16, S-25

Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Domžale za obdobje 1986-2000, dopolnjenega 1988 in Prostorskih sestavin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986-1990, za območje občine Trzin (PS SDPO, 2002)

1. člen je navajal: "Predmet sprememb in dopolnitev planskih dokumentov občine je uskladitev plana z novo občinsko mejo, pobudami in predlogi pravnih in fizičnih oseb, ki imajo interes za preselitev ali razširitev kmetij, zagotovitev lokacije za pokopališče, nadalje uskladitev z dejanskim stanjem in usmeritvami, ki jih določajo republiški in občinski dokumenti ter razvojnimi usmeritvami in potrebami, ki izhajajo iz Strategije razvoja občine in širšega javnega interesa ob upoštevanju obveznih republiških usmeritev. "

Vsebinske spremembe prostorskih sestavin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986-1990, za območje občine Trzin so:

- "Pri naložbah v pokopališča in mrliške vežice planiramo razširitev pokopališč v naseljih Ihan ter v Domžalah" se nadomesti "V skladu z izhodišči Strategije razvoja občine se določa izvedba centralnega občinskega pokopališča v območju med Mlakami in obrtno industrijsko cono Trzin."

Druge spremembe:

- preselitev kmetije Ložar, Tavčar in Mušič
- programska zasnova pokopališča v Trzinu
- razširitev Urbanistične zasnove Trzin proti vzhodu

Program priprave sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Domžale za obdobje 1986-2000 in prostorskih sestavin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986-1990, za območje občine Trzin, oboje dopolnitev 2003 (PS SDPO, 2003)

Namen in cilji ter vsebina sprememb in dopolnitev plana so bile:

- zagotoviti lokacijo za obvoznico Trzin – Mengeš,
- zagotoviti nove površine za širitev naselja za stanovanjske namene,
- uskladitev plana tako, da je mogoče urediti (poravnati) robove naselja,
- uskladitev plana s pobudami in predlogi, ki imajo interes za preselitev ali razširitev kmetij,
- obravnava prejetih pobud in predlogov fizičnih in pravnih oseb ter
- manjši tehnični popravki veljavnega plana.

Sklep o ugotovitvi stanja pri pripravi občinskih prostorskih aktov občine Trzin in njihovi nadaljnji pripravi po Zakonu o prostorskem načrtovanju (Sklep 2007)

1. člen je navajal:

Občina Trzin je do sprejetja ZPNačrt vodila postopek priprave prostorskih aktov po ZUreP-1. 14. člen ZPNačrt določa nove oblike občinskih prostorskih aktov in sicer občinski prostorski načrt (v nadaljnjem besedilu OPN), občinski strateški prostorski načrt (v nadaljnjem besedilu OSPN) in občinski podrobni prostorski načrt (v nadaljnjem besedilu OPPN). Po 98. členu ZPNačrt se postopki sprejemanja prostorskih aktov začeti pred uveljavitvijo tega zakona na podlagi določb ZUreP-1, v okviru katerih akt še ni bil javno razgrnjen, nadaljujejo in končajo po določbah ZPNačrt kot OSPN ter OPN. Postopki za sprejem aktov, ki so že bili javno razgrnjeni se nadaljujejo po določbah ZUreP-1. Po sprejetju se strategija prostorskega razvoja občine šteje za občinski strateški prostorski načrt, prostorski red občine pa za občinski prostorski načrt.

Občinski prostorski načrt občine Trzin (OPN Trzin, 2010)

1. člen (vrste namenske rabe prostora):

- celotno območje Občine Trzin je razdeljeno na enote urejanja prostora.
- vsaka enota urejanja prostora ima s tem odlokom predpisano vrsto namenske rabe.
- namenska raba prostora je prikazana na karti »Enote urejanja prostora, podrobnejša namenska raba in prostorski izvedbeni pogoji«.
- vrste namenskih rab določa preglednica 5:

Preglednica 5: Občinski prostorski načrt občine Trzin - namenska raba prostora (OPN Trzin, 2010)

podrobnejša namenska raba prostora		nadaljnja členitev kategorij podrobnejše namenske rabe prostora
I. OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ		
S - območja stanovanj	SS - stanovanjske površine	SSc - čiste stanovanjske površine – tip zazidave PN, VN, PK
		SSc – čiste stanovanjske površine – tip zazidave PV, VV, D
		SSs - splošne stanovanjske površine – tip zazidave PN, VN, PK
	/	/
	SK –površine podeželskega naselja	/
C – območja centralnih dejavnosti	CU – osrednja območja centralnih dejavnosti	/
	CD - druga območja centralnih dejavnosti	CDd – območja centralnih dejavnosti brez stanovanj

Se nadaljuje...

... nadaljevanje preglednice 5

podrobnejša namenska raba prostora		nadaljnja členitev kategorij podrobnejše namenske rabe prostora
		CDi - območja centralnih dejavnosti za izobraževanje
		CDo - območja centralnih dejavnosti za vzgojo in primarno izobraževanje
I - območja proizvodnih dejavnosti	/	/
	IG - gospodarske cone	/
	IK - površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo	/
B - posebna območja	/	/
	/	/
Z - območja zelenih površin	ZS - površine za rekreacijo in šport	/
	/	/
	ZD - druge urejene zelene površine	ZDd - druge zelene površine ZDo – zeleni obvodni pas
P - območja in omrežja prometne infrastrukture	PC - površine cest	
	PŽ – površine železnic	
	PO – ostale prometne površine	/
		/
E - območja energetske infrastrukture	/	/
O - območja okoljske infrastrukture	/	/
A – površine razpršene poselitve	/	/
Razpršena gradnja - zemljišče pod stavbo*	/	/
II. OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLIŠČ		
K1 – najboljša kmetijska zemljišča	/	/
K2 – druga kmetijskih zemljišča	/	/
III. OBMOČJA GOZDNIH ZEMLIŠČ		
G – gozdna zemljišča	/	/
		/
IV. OBMOČJA POVRŠINSKIH VODA		
V – površinske vode	/	/
VI – območja vodne infrastrukture	/	/
V. OBMOČJA DRUGIH ZEMLIŠČ		

* razpršena gradnja – zemljišče pod stavbo izven območij stavbnih zemljišč

4.3 Predstavitev prostorskih aktov občine Ruše med leti 1994 in 2010

ODLOK o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Ruše (PS SDPO Ruše, 1994)

Osnovni cilji prostorskega razvoja občine Ruše so bili: ohranjanje in varovanje okolja, skrb za ekološko ravnovesje, uravnotežena namenska raba prostora, skladen prostorski razvoj, optimalno omrežje naselij in poselitev, prostorske možnosti za razvojno usmerjenost pomembnejših naselij v občini ter dobra infrastrukturna opremljenost. Usmerjanje poselitve je temeljilo na konceptu zmerne koncentracije prebivalcev v pomembnejših naseljih ter ohranjanju poseljenosti podeželja. Takšna zasnova varuje kvalitetna kmetijska zemljišča in ohranja kulturno krajino. Na podeželju so upoštevali značilnosti obstoječe poselitve ter prirodne pogoje. S tem bodo tudi manjša naselja in območja s pretežno kmetijsko ter gozdarsko dejavnostjo pridobila nove razvojne možnosti, tukajšnje prebivalstvo pa se v bodoče zaradi odseljavanja naj ne bi zmanjševalo. Gostota poselitve, ki izhaja iz tega, zagotavlja ob spodbujevalnih ukrepih kmetijstvu ustrezno intenzivnost izrabe prirodnih potencialov.

ODLOK o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Ruše za obdobje od 1986 do 2000 in srednjeročnega plana občine Ruše za obdobje 1986 - 1990 v letu 1997 (prostorski plan občine Ruše) (PS SDPO, 1998)

Spremembe in dopolnitve so se nanašale na površine kmetijskih zemljišč, gozdov in stavbnih zemljišč, ki so nastale zaradi izdelave dopolnjene razvrstitve kmetijskih zemljišč in sprememb namenske rabe zemljišč zaradi poselitve ter na vključitev vodnih virov na Selniški dobravi med prioritete vodne vire v občini.

- "Kmetijska zemljišča na 1554,5 ha 1. območja so trajno namenjena za proizvodnjo hrane. 2186,5 ha 2. območja kmetijskih zemljišč je prav tako prvenstveno namenjenih kmetijski proizvodnji. Te površine se bodo ob realizaciji planiranih posegov nanje zmanjšale: 1. območje kmetijskih zemljišč za skupno 9,1 ha, 2. območje pa za 4,0 ha." Se nadomesti: "Kmetijska zemljišča na 1.546,92 hektarjih 1. območja so trajno namenjena za proizvodnjo hrane. 2.222,63 hektarjev 2. območja kmetijskih zemljišč je prav tako prvenstveno namenjenih proizvodnji, pri tem pa je že upoštevano, da se bodo ob realizaciji planiranih posegov površine zmanjšale: 1. območje kmetijskih zemljišč za skupno 6,05 ha in 2. območje kmetijskih zemljišč za 2,03 ha".
- "Skupna površina stavbnih zemljišč znotraj ureditvenih območij naselij in na območjih razpršene gradnje je po tem planu 852,8 ha, kjer je vključenih že 20,9 ha širitev naselij." se nadomesti: "Skupna površina stavbnih zemljišč znotraj ureditvenih območij naselij in na

območjih razpršene gradnje po tem planu je 1.056,93 ha, od tega predstavlja 7,96 ha zemljišč 1. in 2. območja ter gozdna širitev območij stavbnih zemljišč".

ODLOK o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Ruše za obdobje 1986-2000 in srednjeročnega plana Občine Ruše za obdobje 1986-1990, za območje nove Občine Ruše v letu 1999 (PS SDPO, 2000)

S tem odlokom sta se spreminjala in dopolnjevala Dolgoročni in srednjeročni plan občine Ruše za območje nove občine Ruše. Spremembe in dopolnitve se nanašajo na področje poselitve, na področje rekreacije v naravnem okolju (območja predvidenih smučišč na območju občine) in na spremembe v površinah kmetijskih zemljišč ter gozdov, ki so nastale zaradi sprememb namenske rabe zemljišč zaradi poselitve. Spreminjala se je tudi Urbanistična zasnova za naselje Ruše in sicer na področju načinov urejanja prostora s prostorskimi izvedbenimi akti.

- Kmetijska zemljišča na 468,60 ha so najboljša kmetijska zemljišča. 233,90 ha drugih kmetijskih zemljišč je prav tako prvenstveno namenjenih kmetijski proizvodnji, pri tem pa je že upoštevano, da se bodo ob realizaciji planiranih posegov površine najboljših kmetijskih zemljišč zmanjšale za skupno 5,20 ha, površine drugih kmetijskih zemljišč pa zmanjšale za 1,15 ha in zaradi ureditve smučišča povečale za 21,60 ha.
- Skupna površina stavbnih zemljišč znotraj ureditvenih območij naselij in na območjih razpršene gradnje po tem planu je 494,30 ha, od tega predstavlja 6,70 ha širitev na kmetijska zemljišča in v gozd.

ODLOK o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Ruše, za območje nove Občine Ruše v letu 2004 (PS SDPO, 2004)

1. člen je navajal: S tem odlokom se v prostorskih sestavinah za območje nove Občine Ruše spreminjata in dopolnjujeta Dolgoročni in srednjeročni plan Občine Ruše za območje nove Občine Ruše (Medobčinski uradni vestnik (MUV) št. 14 z dne 30.12.1994 in dopolnjen v MUV št. 5/98, 22/2000). Spremembe in dopolnitve se nanašajo na področje poselitve (površine ureditvenih območij naselij, površine drugih ureditvenih območij in površine za gradnjo izven ureditvenih območij naselij), na področje rekreacije v naravnem okolju (območja predvidenih smučišč na območju občine in nova rekreacijska cona ob reki Dravi), na spremembe v površinah kmetijskih zemljišč in gozdov, ki so nastale zaradi sprememb namenske rabe zemljišč zaradi poselitve ter na področjih varstvo okolja, gospodarjenje z vodami, plinovodno omrežje, elektroenergetsko omrežje, cestno omrežje, železniški

promet in kolesarsko omrežje. Dodano je poglavje s področja zaščite in reševanja. Spreminja oz. obnavlja se tudi Urbanistična zasnova za naselje Ruše in sicer tako, da je v celoti nadomeščena z novo.

Občinski prostorski načrt občine Ruše (OPN Ruše, 2010)

5. člen (enote urejanja prostora):

Območje občine Ruše se po značilnostih prostora, omejitvah iz veljavnih režimov, strateških usmeritvah ter načrtovanih prostorskih ureditvah, deli na enote urejanja prostora (v nadaljevanju tudi enote urejanja ali EUP), ki so po pretežnih tipih pozidave ali drugih ureditvah združene v naslednje skupine:

Preglednica 6: Občinski prostorski načrt občine Ruše - namenska raba prostora (OPN Ruše, 2010)

ŠTEV	TIP	TIP POZIDAVE ALI DRUGIH UREDITEV	ONR (PNR)
1.	TIP A	EUP s samostojnimi enodružinskimi hišami	SS
2.	TIP B	EUP z enodružinskimi vrstnimi hišami in dvojčki	SS
3.	TIP C	EUP z večstanovanjskimi objekti – bloki	SS
4.	TIP D	EUP podeželskih naselij s kmetijami	SK
5.	TIP G	EUP centralnih območij Ruše in Smolnik	C
6.	TIP H	EUP centralnih dejavnosti: Bezena – Plastmetal	C
7.	TIP I	EUP letno gledališče	C
8.	TIP J1	EUP proizvodnje nekdanje tovarne dušika Ruše (TDR)	I
9.	TIP J2	EUP proizvodnih con Messer, Megametal, Ecom, Hmezad Jeklo, Geberit	I
10.	TIP J3	EUP proizvodne enote Bistrica ob Dravi (nekdanji Tobì)	I
11.	TIP K	EUP posebnih (turstičnih) dejavnosti (hotel Lobnica, Areh..)	BT
12.	TIP L1	EUP posebnih dejavnosti (stadion s športnim parkom in ribiškim domom)	B in Z
13.	TIP L2	EUP Metavškovo	Z
14.	TIP M	EUP zelenih površin in gozda v v naseljih	Z
15.	TIP N	EUP obstoječih smučišč *	Z
16.	TIP P1	EUP ceste	PC
17.	TIP P2	EUP železnice	PZ
18.	TIP P3	EUP ostale prometne površine	PO
19.	TIP R	EUP energetske območij	E
20.	TIP S	EUP okoljskih območij (ČN Bistrica)	O
21.	TIP O1	EUP v krajini naselja Fala s pojavi avtohtone in razpršene gradnje	K, G, A
22.	TIP O2	EUP v odprtem prostoru Dravske doline s pojavi avtohtone in razpršene granje	K, G, A
23.	TIP O3	EUP v odprtem prostoru Pohorja s pojavi avtohtone in razpršene gradnje	K, G, A
24.	TIP O4	EUP vinogradniške poselitve s pojavi avtohtone in razpršene gradnje	K, G, A
25.	TIP O5	EUP z varovano naravno dediščino	G
26.	TIP T	EUP z območji tekočih voda	V
27.	TIP U	EUP gramoznica Bazena	LN

Se nadaljuje...

... nadaljevanje preglednice 6

ŠTEV	TIP	TIP POZIDAVE ALI DRUGIH UREDITEV	ONR (PNR)
28.	TIP X	EUP za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	K, G, A
29.	TIP V	EUP z veljavnimi podrobnejšimi prostorskimi akti	Več rab
30.	TIP Z	EUP s predvidenimi občinskimi podrobnimi načrti (v nadaljevanju: OPPN-p)	Več rab

4.4 Analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora v občinah Trzin in Ruše

Osnovno namensko rabo prostora razdelimo v pet skupin, in sicer: stavbna zemljišča, kmetijska zemljišča, gozdna zemljišča, vode in druga zemljišča. Predpisane imajo enotne grafične znake, ki so del priloge pravilnika Pravilnik OPN (2007).

Skupine osnovne namenske rabe prostora nato bolj podrobno razdelimo na skupine podrobne namenske rabe prostora, ki so sledeče:

1. območja stavbnih zemljišč se bolj podrobno razdelijo na: območja stanovanj, območja centralnih dejavnosti, območja proizvodnih dejavnosti, posebna območja, območja zelenih površin, območja prometnih površin, območja komunikacijske infrastrukture, območja energetske infrastrukture, območja okoljske infrastrukture, območja za potrebe obrambe v naselju, površine razpršene poselitve, in razpršeno gradnjo
2. območja kmetijskih zemljišč se delijo na: najboljša kmetijska zemljišča in druga kmetijska zemljišča
3. območja gozdnih zemljišč na gozdna zemljišča
4. območja voda na: površinske vode in območja vodne infrastrukture
5. območja drugih zemljišč na: območja mineralnih surovin, območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, območja za potrebe obrambe zunaj naselij in ostala območja.

Tudi skupine podrobne namenske rabe prostora imajo predpisane enotne grafične znake in se delijo naprej še na podskupine.

Analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora v občini Trzin

Analizo smo izvajali za PS SDPO Trzin (2002) in OPN Trzin (2010). Glede na predhodno določene in urejene meje obravnavanega območja (obrazloženo v poglavju 3.1.3) smo določili osnovno namensko rabo prostora in analizirali spremembe. Celotna analiza in primerjava osnovne namenske rabe prostora

je prikazana v preglednici 7, slikovni prikaz primerjave med PS SDPO in OPN v merilu 1 : 25000 pa v prilogi A ter prilogi B.

Na območju občine Trzin prevladujejo kmetijska in gozdna zemljišča. Odstotek gozdnih zemljišč se je povečal iz 38,26 % na 38,56 %, kar kaže manjšo povečanost tega območja, napram kmetijskim zemljiščem, ki se jim je odstotek zmanjšal iz 40,98 % na 38,46 %. Iz rezultatov v zgornji preglednici je razvidno, da je na zmanjšanje kmetijskih zemljišč najbolj vplivalo razširjanje stavbnih zemljišč, ki so svoj odstotek pri površini povečala za 2,23 %.

Preglednica 7: Prikaz bilance površin osnovne namenske rabe prostora med PS SDPO Trzin (2002) in OPN Trzin (2010) za občino Trzin

	PS SDPO Trzin (2002)		OPN Trzin (2010)		Razlika površin osnovne namenske rabe prostora med PS SDPO Trzin (2002) in OPN Trzin (2010)	
	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)
Stavbna zemljišča	177,58	20,62	196,81	22,85	19,23	2,23
Kmetijska zemljišča	352,96	40,98	331,21	38,46	-21,75	-2,53
Gozdna zemljišča	329,56	38,26	332,08	38,56	2,52	0,29
Vode	1,16	0,13	1,16	0,13	0,00	0,00
Skupaj	861,26	100,00	861,26	100,00	/	0,00

Izvedli smo tudi analizo spreminjanja podrobne namenske rabe prostora. Analizo smo izvajali za območje naselja, ki je v primeru občine Trzin kar celo območje občine. Površina se le malo razlikuje od tiste, ki smo jo uporabili pri osnovni namenski rabi prostora (sprememba med uporabljenimi površinami za občino Trzin in naselje Trzin je 4,47 ha). Celotna analiza in primerjava podrobne namenske rabe prostora je prikazana v preglednici 8, slikovni prikaz primerjave med PS SDPO in OPN v merilu 1 : 5000 pa v prilogi C ter prilogi Č.

Na območju naselja Trzin prevladujejo najboljše kmetijska zemljišča in gozdna zemljišča. Delež najboljših kmetijskih zemljišč znaša 40,97 % in se je glede na OPN Trzin (2010) zmanjšal za 4,81 %. Vendar je prikazano zmanjšanje v 2,28 % posledica pre Kategorizacije iz najboljših v druga kmetijska zemljišča, torej v kategorijo, ki je PS SDPO Trzin ni imel. Glede na PS SDPO Trzin (2002) so bile v

OPN Trzin (2010) uvedene naslednje rabe: območja energetske infrastrukture, območja okoljske infrastrukture in druga kmetijska zemljišča.

Preglednica 8: Prikaz bilance površin podrobne namenske rabe prostora med PS SDPO Trzin (2002) in OPN Trzin (2010) za naselje Trzin

	PS SDPO Trzin (2002)		OPN Trzin (2010)		Razlika površin podrobne namenske rabe prostora med PS SDPO Trzin (2002) in OPN Trzin (2010)	
	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)
Območja stanovanj	58,81	6,86	72,42	8,45	13,61	1,59
Območja centralnih dejavnosti	32,42	3,78	39,78	4,64	7,37	0,86
Območja proizvodnih dejavnosti	49,57	5,79	50,96	5,95	1,39	0,16
Skupaj stavbna zemljišča	140,8	16,43	163,16	19,05	22,36	2,71
Območja zelenih površin	27,47	3,21	13,67	1,6	-13,79	-1,61
Območja prometnih površin	20,19	2,36	17,41	2,03	-2,78	-0,32
Območja energetske infrastrukture	/	/	1,64	0,19	1,64	0,19
Območja okoljske infrastrukture	/	/	0,75	0,09	0,75	0,09
Najboljša kmetijska zemljišča	351,01	40,97	309,84	36,16	-41,17	-4,81
Druga kmetijska zemljišča	/	/	19,53	2,28	19,53	2,28
Gozdna zemljišča	316,18	36,90	329,64	38,47	13,46	1,57
Površinske vode	1,15	0,13	1,15	0,13	0,00	0,00
Skupaj	856,79	100,00	856,79	100,00	/	0,00

Analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v občini Trzin

Iz preglednice 9 je razvidno, da se pri osnovni namenski rabi prostora površina (m²) stavbnih zemljišč glede na število prebivalcev zmanjšuje saj se je zmanjšala za 3,39 m²/prebivalca, kar kaže na to, da se število prebivalcev povečuje hireje kot se razširja območje stavbnih zemljišč. Glede na podrobno namensko rabo prostora pa se povečuje območje stanovanj in centralnih dejavnosti napram območju proizvodnih dejavnosti, zelenih površin in prometnih površin.

Preglednica 9: Analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v občini/naselju Trzin

	Površina (m ²)/prebivalca v letu 2002	Površina (m ²)/prebivalca v letu 2010
Osnovna namenska raba prostora		
Območje stavbnih zemljišč	524,61	521,22
Podrobna namenska raba prostora		
Območja stanovanj	173,74	191,79
Območja centralnih dejavnosti	95,76	105,35
Območja proizvodnih dejavnosti	146,45	134,97
Območja zelenih površin	81,15	36,21
Območja prometnih površin	59,64	46,09
Območja energetske infrastrukture	/	4,35
Območja okoljske infrastukture	/	2,00

Analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora v občini Ruše

Enako kot za občino Trzin smo tudi za občino Ruše določili površine osnovne namenske rabe ter deleže v odstotkih glede na celotno obravnavano območje za PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010). Celotna analiza in primerjava osnovne namenske rabe prostora je prikazana v preglednici 10, slikovni prikaz primerjave med PS SDPO in OPN v merilu 1: 25000 pa v prilogi D ter prilogi E.

Na območju občine Ruše izrazito prevladujejo gozdna zemljišča, ki so se tudi skrčila iz 78,61 % na 78,29 % površine obravnavanega območja. Povečal se je delež stavbnih zemljišč iz 8,27 % na 10,62 % v območje kmetijskih zemljišč, ki so se zmanjšala za 2,01 %. Stavbna zemljišča so se torej širila pretežno na račun kmetijskih zemljišč in v manjši meri na račun gozdnih zemljišč.

Preglednica 10: Prikaz bilance površin osnovne namenske rabe prostora med PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010) za občino Ruše

	PS SDPO Ruše (2004)		OPN Ruše (2010)		Razlika površin osnovne namenske rabe prostora med PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010)	
	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)
Stavbna zemljišča	502,58	8,27	645,62	10,62	143,04	2,35
Kmetijska zemljišča	714,24	11,75	591,99	9,74	-122,26	-2,01
Gozdna zemljišča	4778,67	78,61	4759,21	78,29	-19,47	-0,32
Vode	77,79	1,28	75,61	1,24	-2,18	-0,04
Druga zemljišča	5,52	0,09	6,39	0,11	0,87	0,01
Skupaj	6078,81	100,00	6078,81	100,00	/	0,00

Pri občini Ruše je bilo obravnavano območje naselja iz RPE veliko manjše kot celotna občina. Analiza podrobne namenske rabe prostora je prikazana v preglednici 11, slikovni prikaz primerjave med PS SDPO in OPN v merilu 1 : 5000 pa v prilogi F ter prilogi G.

Primerjava podrobne rabe za naselje Ruše je otežena. Kar nekaj podrobnih rab je bilo v PS SDPO Ruše (2004) glede na OPN Ruše (2010) več (območja vodne infrastrukture in območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami) ali pa so bile odvzete (območja centralnih dejavnosti, območja proizvodnih dejavnosti, posebna območja, območja energetske infrastrukture, območja okoljske infraskrukture in druga kmetijska zemljišča). Kljub temu je opaziti, da prevladuje območje stanovanj ter najboljša kmetijska in gozdna zemljišča. Površina kmetijskih zemljišč se je ohranila saj se je s 20,07 % le razdelila na najboljša kmetijska 17,39 % in druga kmetijska zemljišča 2,93 %. Prav tako se le malenkost spremeni delež gozdnih površin iz 26,66 % na 26,04 %. Območja stanovanj po PS SDPO Ruše (2004) zavzemajo 44,92 % kjer se po OPN Ruše (2010) ta delež porazdeli med novo nastale podrobne rabe in tako preostane le še 17,04 % .

Preglednica 11: Prikaz bilance površin podrobne namenske rabe prostora med PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010) za naselje Ruše

	PS SDPO Ruše (2004)		OPN Ruše (2010)		Razlika površin podrobne namenske rabe prostora med PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010)	
	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)	Površina območja (ha)	Delež v odstotkih (%)
Območja stanovanj	203,37	44,92	77,16	17,04	-126,21	-27,88
Območja centralnih dejavnosti	/	/	30,89	6,84	30,89	6,82
Območja proizvodnih dejavnosti	/	/	49,97	11,04	49,97	11,04
Posebna območja	/	/	10,59	2,34	10,59	2,34
Območja zelenih površin	2,03	0,45	17,09	3,77	15,05	3,33
Območja prometnih površin	1,26	0,28	23,05	5,09	21,79	4,81
Območja energetske infrastrukture	/	/	0,71	0,16	0,71	0,16
Območja okoljske infrastrukture	/	/	6,48	1,43	6,48	1,43
Površine razpršene poselitve	11,32	2,5	6,19	1,37	-5,13	1,13
Skupaj stavbna zemljišča	217,98	48,15	222,13	49,08	4,15	0,93
Najboljša kmetijska zemljišča	90,88	20,07	78,74	17,39	-12,14	-2,68
Druga kmetijska zemljišča	/	/	13,25	2,93	13,25	2,93
Gozdna zemljišča	120,71	26,66	117,89	26,04	-2,82	-0,62
Površinske vode	20,76	4,58	20,74	4,58	-0,02	0,00
Območja vodne infrastrukture	0,09	0,02	/	/	-0,09	-0,02
Območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami	2,33	0,51	/	/	-2,33	-0,51
Skupaj	452,76	100,00	452,76	100,00	/	0,00

Analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v občini Ruše in številu prebivalcev v naselju Ruše

Število prebivalcev v občini Ruše upada in s tem se povečuje območje stavbnih zemljišč glede na prebivalca. Površina stavbnih zemljišč na prebivalca se je povečal za 200,96 m² na prebivalca. Pri podrobni namenski rabi prostora pa se je površina (m²) stavbnih zemljišč glede na število prebivalcev zmanjšala. Območje stanovanj iz leta 2002 zavzema 444,92 m² na prebivalca, vsa stavbna zemljišča iz leta 2010 pa 378,322 m² na prebivalca. To pomeni, da se je površina na prebivalca zmanjšala za 66,59 m² v kolikor so se nato razširila območja zelenih in prometnih površin.

Preglednica 12: Analiza in primerjava osnovne in podrobne namenske rabe prostora glede na število prebivalcev v občini Ruše in prebivalcev v naselju Ruše

	Površina (m ²)/prebivalca v letu 2002	Površina (m ²)/prebivalca v letu 2010
Osnovna namenska raba prostora (preračunano glede na število prebivalcev v občini)		
Območje stavbnih zemljišč	683,69	884,654
Podrobna namenska raba prostora (preračunano glede na število prebivalcev v naselju)		
Območja stanovanj	444,92	173,126
Območja centralnih dejavnosti	/	69,302
Območja proizvodnih dejavnosti	/	112,123
Posebna območja	/	23,771
Območja zelenih površin	4,45	38,338
Območja prometnih površin	2,76	51,716
Območja energetske infrastrukture	/	1,588
Območja okoljske infraskrukture	/	14,534
Površine razpršene poselitve	24,75	13,878

5 ZAKLJUČEK

V diplomski nalogi smo analizirali spreminjanje namenske rabe prostora s primerjavo podatkov občinskih prostorskih aktov na primeru občin Trzin in Ruše. Občino Trzin smo analizirali na podlagi planskih aktov PS SDPO Trzin (2002) in OPN Trzin (2010), občino Ruše pa na podlagi planskih aktov PS SDPO Ruše (2004) in OPN Ruše (2010). Rezultati analize so bili za posamezni občini različni.

Pri osnovni namenski rabi prostora za občino Trzin smo ugotovili, da na območju prevladujejo kmetijska (38,46 % po OPN Trzin, 2010) in gozdna zemljišča (38,56 % po OPN Trzin, 2010). Najbolj se je pričakovano povečal delež stavbnih zemljišč za 2,23 % v območje kmetijskih zemljišč, ki so se zmanjšala za 2,53 %, gozdna zemljišča pa so ohranila svojo površino. Pri podrobni namenski rabi prostora za območje naselja Trzin, ki je v primeru občine Trzin kar celo območje občine, smo ugotovili, da prevladujejo najboljša kmetijska (36,16 % po OPN Trzin, 2010) in gozdna zemljišča (38,47 % po OPN Trzin, 2010). Tudi tukaj je opaziti razširjanje območja stanovanj za 1,59 %, skupno pa so se stavbna zemljišča povečala za 2,71 %. Najbolj se je delež zmanjšal pri najboljših kmetijskih zemljiščih za 4,81 %, saj so bila v OPN Trzin (2010) dodana druga kmetijska zemljišča, ki so zavzela 2,28 %. Število prebivalcev v občini Trzin se je iz leta 2002 do 2010 povečalo, in sicer iz 3385 na 3776. Analiza primerjave osnovne namenske rabe prostora na prebivalca občine Trzin je pokazala, da se površina (m²) stavbnih zemljišč glede na število prebivalcev zmanjšuje saj se je zmanjšala za 3,39 m² na prebivalca. To kaže, da se število prebivalcev povečuje hitreje kot se povečuje območje stavbnih zemljišč. Analiza primerjave podrobne namenske rabe prostora na prebivalca občine Trzin pa je pokazala večanje območja stanovanj iz 173,74 m² na prebivalca na 191,79 m² na prebivalca.

Analiza osnovne namenske rabe prostora za občino Ruše je pokazala, da na tem območju izrazito prevladujejo gozdna zemljišča (78,29 % po OPN Ruše, 2010), prav tako pa se je najbolj povečal delež stavbnih zemljišč, in sicer za 2,35 % v območje kmetijskih zemljišč, katerim se je delež zmanjšal za 2,01 %. Pri analizi podrobne namenske rabe prostora pa smo vzeli območje naselja iz RPE, ki je bil veliko manjši kot celotna občina. Primerjava podrobne rabe za naselje je bila otežena, saj je bilo nekaj podrobnih rab v PS SDPO Ruše (2004) glede na OPN Ruše (2010) več (območja vodne infrastrukture in območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami) ali pa so bile odvzete (območja centralnih dejavnosti, območja proizvodnih dejavnosti, posebna območja, območja energetske infrastrukture, območja okoljske infrastrukture in druga kmetijska zemljišča). Kljub temu prevladuje območje stanovanj s 17,04 % po OPN Ruše (2010), kjer so se podrobne rabe porazdelile med ostala stavbna zemljišča in ohranila površino stavbnih zemljišč iz PS SDPO Ruše (2004), ki je zavzemala 48,15 %. Število prebivalcev v občini Ruše se je zmanjšalo iz leta 2002 do 2010, in sicer iz 7351 na 7298 prebivalcev. Število prebivalcev v naselju Ruše se je prav tako iz leta 2002 do leta 2010 zmanjšalo, in sicer iz 4571 na 4457 prebivalcev. Ker število prebivalcev upada se tako povečuje

območje stavbnih zemljišč na prebivalca. Analiza primerjave osnovne namenske rabe prostora je pokazala, da se je površina stavbnih zemljišč na prebivalca povečala za 200,96 m² na prebivalca. Analiza primerjave podrobne namenske rabe prostora pa je pokazala, da območje stanovanj iz leta 2002 zavzema 444,92 m² na prebivalca, vsota stavbnih zemljišč iz leta 2010 pa 378, 32 m² na prebivalca. To pomeni, da se je površina na prebivalca zmanjšala za 66,59 m² v kolikor so se nato povečala območja zelenih in prometnih površin.

Dobljeni rezultati za občini Trzin in Ruše so bili pričakovani, saj se v vseh primerih širijo območja stanovanj, kar lahko opazimo tudi v prostoru, s povečanjem števila novogradenj.

VIRI

Fink, T., Kerpan, N. 2012. Pregled prostorske zakonodaje od leta 1984 dalje. Interno gradivo

Medmrežje 1 <http://www.trzin.si> (Pridobljeno 8.4.2012.)

Medmrežje 2 <http://sl.wikipedia.org/wiki/Trzin> (Pridobljeno 11.7.2012.)

Medmrežje 3 <http://www.ruse.si> (Pridobljeno 8.4.2012.)

Medmrežje 4 <http://www.stat.si> (Pridobljeno 8.4.2012.)

Navodilo SP. 1985. *Navodilo o vsebini in metodologiji izdelave strokovnih podlag in prostorskih sestavin planskih aktov občin*. Uradni list SRS št. 20/1985. Ljubljana

Občina Ruše. 2012. Informativni pano. Osebna komunikacija (20.6.2012.)

OPN Ruše. 2010. *Občinski prostorski načrt Občine Ruše*. Medobčinski Uradni Vestnik, št. 26/2010

OPN Trzin. 2010. *Odlok o Občinskem prostorskem načrtu Občine Trzin*. Uradni vestnik Občine Trzin, št. 8/2010. Ljubljana

Pravilnik OPN. 2007. *Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij*. Uradni list RS št. 99/2007. Ljubljana. http://www.uradni-list.si/_pdf/2007/Ur/u2007099.pdf (Pridobljeno 6. 2. 2012).

Pravilnik. 2003. *Pravilnik o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki*. Uradni list RS št. 20/2003. Ljubljana. http://www.uradni-list.si/_pdf/2003/Ur/u2003020.pdf(Pridobljeno 26. 1. 2012).

Priporočila. 2003. *Strokovna priporočila za izvajanje Pravilnika o pripravi prostorskih sestavin dolgoročnih in srednjeročnih družbenih planov občin v digitalni obliki*. Uradni list RS št. 20/2003. Ljubljana

PS SDPO Ruše. 1994. *ODLOK o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana občine Ruše*. Medobčinski Uradni Vestnik, št. 14/1994. Ljubljana

PS SDPO Ruše. 1998. *ODLOK o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Ruše za obdobje od 1986 do 2000 in srednjeročnega plana občine Ruše za obdobje 1986 - 1990 v letu 1997 (prostorski plan občine Ruše)*. Medobčinski Uradni Vestnik, št. 5/1998. Ljubljana

PS SDPO Ruše. 2000. *ODLOK o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana Občine Ruše za obdobje 1986-2000 in srednjeročnega plana Občine Ruše za obdobje 1986-1990, za območje nove občine Ruše v letu 1999*. Medobčinski Uradni Vestnik, št. 22/2000. Ljubljana

PS SDPO Ruše. 2004. *ODLOK o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Ruše, za območje nove Občine Ruše v letu 2004*. Medobčinski Uradni Vestnik, št. 10/2004. Ljubljana

PS SDPO Trzin. 1997. *Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Domžale za obdobje 1986-2000, dopolnjenega 1988 in Prostorskih sestavin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986-1990, za območje občine Domžale, oboje dopolnitev 1996*. Uradni vestnik Občine Trzin, št. 10/1997. Ljubljana

PS SDPO Trzin. 2002. *Odlok o spremembah in dopolnitvah prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Domžale za obdobje 1986-2000, dopolnjenega 1988 in Prostorskih sestavin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986-1990, za območje občine Trzin*. Uradni vestnik Občine Trzin, št. 2/2002. Ljubljana

PS SDPO Trzin. 2003. *Program priprave sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega plana občine Domžale za obdobje 1986-2000 in prostorskih sestavin družbenega plana občine Domžale za obdobje 1986-1990, za območje občine Trzin, oboje dopolnitev 2003*. Uradni vestnik Občine Trzin, št. 8/2003. Ljubljana

Sklep. 2007. *Sklep o ugotovitvi stanja pri pripravi občinskih prostorskih aktov Občine Trzin in njihovi nadaljnji pripravi po Zakonu o prostorskem načrtovanju*. Uradni list RS, št. 33/2007. Ljubljana

SPRS. 2004. *Strategija prostorskega razvoja Slovenije*. Uradni list RS št. 76/2004. Ljubljana

ZPNačrt. 2007. *Zakon o prostorskem načrtovanju*. Uradni list RS št. 33/2007. Ljubljana. <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200733&stevilka=1761>(Pridobljeno 10. 1. 2012).

ZPNačrt-A. 2009. *Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o prostorskem načrtovanju*. Uradni list RS št. 108/2009. Ljubljana. http://www.uradni-list.si/_pdf/2009/Ur/u2009108.pdf(Pridobljeno 28. 2. 2012).

ZPUP. 1990. *Zakon o planiranju in urejanju prostora v prehodnem obdobju*. Uradni list RS št. 48/1990. Ljubljana

ZSZ. 1984. *Zakon o stavbnih zemljiščih*. Uradni list SRS št. 18/1984. Ljubljana

ZUN. 1984. *Zakon o urejanju naselji in drugih posegov v prostor*. Uradni list SRS št. 18/1984. Ljubljana

ZUreP. 1984. *Zakon o urejanju prostora*. Uradni list SRS št. 18/1984. Ljubljana

ZUreP-1. 2002. *Zakon o urejanju prostora*. Uradni list RS št. 110/2002. Ljubljana. <http://www.uradni-list.si/1/content?id=39920>(Pridobljeno 10. 1. 2012).

PRILOGE

PRILOGA A: OSNOVNA NAMENSKA RABA PROSTORA OBČINE TRZIN PO PS SDPO TRZIN (2002)

PRILOGA B: OSNOVNA NAMENSKA RABA PROSTORA OBČINE TRZIN PO OPN TRZIN (2010)

PRILOGA C: PODROBNA NAMENSKA RABA PROSTORA OBČINE TRZIN PO PS SDPO TRZIN (2002)

PRILOGA Č: PODROBNA NAMENSKA RABA PROSTORA OBČINE TRZIN PO OPN TRZIN (2010)

PRILOGA D: OSNOVNA NAMENSKA RABA PROSTORA OBČINE RUŠE PO PS SDPO RUŠE (2004)

PRILOGA E: OSNOVNA NAMENSKA RABA PROSTORA OBČINE RUŠE PO OPN RUŠE (2010)

PRILOGA F: PODROBNA NAMENSKA RABA PROSTORA OBČINE RUŠE PO PS SDPO RUŠE (2004)

PRILOGA G: PODROBNA NAMENSKA RABA PROSTORA OBČINE RUŠE PO OPN RUŠE (2010)

PRILOGA H: Primerjalna preglednica namenske rabe prostora

Vse navedene priloge so v digitalni obliki na priloženi zgoščenci.